

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomantka: Radka Novotná

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: Čj-Ov

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent diplomové práce:
Mgr. Luboš Krninský

Datum odevzdání posudku: 16. 8. 2013

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název: *Hodnocení žáků při výuce výchovy k občanství na 2. stupni základní školy*

Autorka předložila práci na zajímavé a velmi aktuální téma. Cíl práce nebyl dle mého názoru stanoven zcela jasně (jiná formulace v anotaci, v úvodu i v závěru). Z toho důvodu se jej podařilo naplnit jen částečně.

V teoretické části se autorka ve čtyřech kapitolách postupně věnuje školnímu hodnocení obecně, a to včetně jeho funkcí, dále metodám a formám hodnocení a oblíbenosti předmětu výchova k občanství mezi žáky. Struktura práce není zcela logická. Některé informace se nadbytečně opakují – např. informace o důležitosti hodnocení (4. odst. na str. 10, 1. odst. kap. 1.2 /str. 11/ či 1. odst. na str. 14), obdobně se můžeme na str. 14 nahoře dočíst o některých funkcích hodnocení, kterým jsou však později věnovány samostatné kapitoly.

Kapitola 4., která popisuje oblíbenost předmětu výchova k občanství u žáků, dle mého názoru nesouvisí s tématem práce (z tohoto důvodu považuji i otázky v dotaznících na oblíbenost tohoto předmětu za nadbytečné). Naopak bych v teoretické části uvítal kapitolu o specifikách hodnocení ve výchovných předmětech s přihlédnutím k výchově k občanství. Pouhé uvedení metod hodnocení, které se při výuce tohoto předmětu využívají (kap. 2.6) považuji za nedostatečné. Tato kapitola (2.6) se navíc neopírá o žádný odborný zdroj (není uveden žádný odkaz).

Dalším významným tématem, které v práci postrádám, je bližší pohled na motivaci k učení u žáků v souvislosti s hodnocením. Toto téma je sice často zmiňováno, ale vždy pouze povrchně bez hlubšího vhledu do této velmi komplikované problematiky. Poslední odstavec kapitoly 1.5.1 (str. 19) považuji v této souvislosti za velmi zjednodušující, možná až vulgarizující. Stejně tak celou problematiku velmi zplošťuje obsah 1. odst. na str. 13, který je sice věcně správný, ovšem pro odborný text dle mého názoru příliš zjednodušující (zcela je opomenuta problematika dopadů hodnocení na žáky ve vztahu k odlišnostem jejich motivační struktury).

Zcela je také opomenuta problematika užití různých vztahových norem (sociální, individuální) při hodnocení. Absence tohoto tématu se společně s opomenutím typů hodnocení (zejm. formativní a sumativní) projevilo i v praktické části práce a negativně ovlivnilo platnost získaných informací.

Z hlediska obsahu lze najít v teoretické části práce další problémy. Např. na str. 12 (2. odst. kap. 1.3) stejně jako na str. 14 (3. odst.) je uvedena chybně část názvu RVP ZV (vzdělání namísto správného vzdělávání), obdobný terminologický problém se objevuje v nadpisu kap. 1.4. Za problematické považuji i některé autorčiny názory, které by se v takovéto podobě v teoretické části práce objevit neměly (např. poslední odst. na str. 13 nebo 3. odst. na str. 31). Terminologicky nejasná je pro mě formulace: „je třeba naučit žáky učit“ (1. odst. na str. 20). V prvním odst. kapitoly 3.1.1 teoretické části autorka uvádí: „Problém ... vidím v tom, ...“, ale na konci odstavce odkazuje na použitou literaturu (jedná se tedy o její vlastní, nebo převzatý názor?).

Přestože autorka většinou s odbornou literaturou pracuje vhodně i v této oblasti je možné nalézt nedostatky. Za hlavní považuji využití poměrně malého počtu zdrojů (převážně je čerpáno z Koláře a Šikulové, Slavíka a Skalkové), přičemž lze najít relativně rozsáhlé úseky textu, které vycházejí pouze z jednoho zdroje (např. kap. 2.–2.5). Chybí jakékoli srovnání zdrojů navzájem.

K drobnějším nedostatkům patří např. nejasnost zdroje u definice koncepce vzdělávání od R. Meighana (str. 14, 1. odst. kap. 1.4 – z odkazů na literaturu není zřejmé, zda bylo citováno přímo od autora definice, či z publikace J. Slavíka) nebo použití již poměrně hodně starých publikací od M. Jurča (1971) a J. Velikaniče (1973), který je navíc v seznamu literatury uveden jako Velikonič.

Výzkumné šetření uskutečněné pro empirickou část práce se jeví metodologicky neuspořádané. Autorka si klade výzkumné otázky, jež jsou v zásadě totožné s otázkami v dotaznících, u kterých však v drtivé většině nabízí respondentům pouze omezené množství odpovědí. Domnívám se, že by v tomto případě bylo vhodnější formulovat výzkumné předpoklady (resp. hypotézy) a ty následně ověřovat.

Vyhodnocení výzkumu autorka ilustruje grafy a tabulkami, které však v některých případech kvůli svým nejasným názvům příliš text nezpřehledňují (např. tabulka i graf č. 3). Vhodné je umístění použitých dotazníků v přílohách.

Autorka získané informace doplňuje často o vlastní názor, který se však v některých případech opírá pouze o její osobní zkušenost nebo vlastní domněnky, nikoli o data získaná pomocí výzkumného šetření (např. 2. odst. na str. 44 – autorka zde píše mimo jiné o zajímavosti výuky, nicméně v dalším textu /zejména u vyhodnocení odpovědí učitelů/ sama uvádí, že 3 ze 4 vyučujících realizují jednotvárnou, nudnou výuku výchovy k občanství; těžko lze tedy takto vysvětlit větší oblíbenost VO na oslovených školách ve srovnání s výzkumem uskutečněným Hrabalem a kol.).

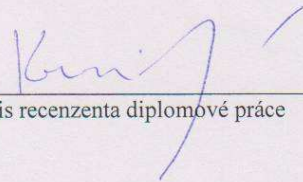
I v této části práce se objevují určité nedostatky či nejasnosti po obsahové stránce. Např. u učitele č. 4 (str. 68) autorka uvádí, že jeho výuka byla v průběhu její pedagogické praxe zdoluhavá (výklad, zápis do sešitu), ale ob odstavce dále zmiňuje, že neměla možnost se jeho výuky zúčastnit. Shrnutí na str. 68 je v prvním odstavci nepřesné. Autorka uvádí, že každý z učitelů se na hodiny VO připravuje stejně jako na své další předměty, ale u vyhodnocení odpovědí jednotlivých učitelů toto tvrzení najdeme jen u jednoho z nich (učitel č. 3). U dotazovaných učitelů bych ocenil více informací o nich samotných (věk a délka praxe, zda jsou pro předmět aprobevání, v čem vidí jeho význam – výchovný vs. naukový předmět apod.).

Přes uvedené nedostatky se pomocí výzkumného šetření podařilo získat některé zajímavé informace. Domnívám se však, že nebylo (zvláště vzhledem k poměrně rozsáhlému vzorku) využito zajímavé výzkumné příležitosti. Vzhledem k zaměření práce by bylo dle mého názoru zajímavější a přínosnější využít metody pozorování výuky a rozhovoru s učiteli, jak to bylo plánováno v zadání práce.

Pokud jde o formální a jazykovou stránku práce, objevuje se v textu poměrně velké množství nedostatků. Časté jsou stylistické neobratnosti zejména ve vztahu k charakteristice textu (formulace neodpovídají odbornému funkčnímu stylu – např. řečnická otázka ve 2. odst. kap. 1.2 /str. 11/, zmínka o vlastní zkušenosti /poslední odst. na str. 11/ nebo oslovení čtenáře v závěru kap. 1.5 /str. 18/). Lze nalézt i relativně hodně gramatických chyb, překlepů a chyb v zápisu (např. první dva odst. kap. 1.5.1 /str. 18–19/ jsou zapsány jiným písmem než zbytek textu; chybný zápis procent /např. str. 43/ či slova najednou /např. odst. 3 na str. 28/, chyby ve shodě větných členů /např. 1. odst. kap. 2.4 na str. 26; 4. odst. na str. 28 nebo posl. odst. na téže straně).

Vzhledem k popsáním nedostatkům práce ji nedoporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **nevyhověl**.

podpis recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 8. 8. 2013.

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
-----------------------	---------	-------------	-------	-----------